

# SAYILAR VE NİCELİKLER 1

## Rakamlar ve 20'ye Kadar Sayılar

Rakamlar, sayıları yazmak için kullandığımız işaretlerdir. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 birer rakamdır.

Sayılar, çoklukların kaç tane olduğunu anlatır. Bir rakam tek başına sayı olabilir; iki ya da daha fazla rakam yan yana gelerek de sayı oluşturabilir.

**Örnek:** 7 sayısı bir rakamla, 14 sayısı ise 1 ve 4 rakamlarıyla yazılır.

0 sayısı, bir çoklukta hiç nesne olmadığını gösterebilir. 1'den 20'ye kadar olan sayıları nesnelerle, parmaklarımızla, işaretlerle ve rakamlarla gösterebiliriz.

Bir çokluğu sayarken her nesneye bir sayı söyleriz. Son söylediğimiz sayı, o grupta kaç nesne bulunduğunu gösterir.

## Nesneleri Sayıyor, Sayıları Çözümlüyorum

Nesneler düzenli ya da dağınık yerleştirilmiş olabilir.

Sayarken hiçbir nesneyi atlamamaya ve aynı nesneyi iki kez saymamaya dikkat ederiz.

Bir çokluğu küçük gruplara ayırmak saymayı kolaylaştırabilir. Parçaları ayrı ayrı sayıp sonra bir araya getirerek toplam

miktarı bulabiliriz.

10 tane birlik bir araya geldiğinde 1 onluk oluşturur.

Onluktan sonra kalan nesneler birlikleri gösterir.

**Örnek:** 14 sayısında 1 onluk ve 4 birlik vardır.  $14 = 10 + 4$  şeklinde gösterebiliriz.

**Örnek:** 18 nesneyi önce 10 nesnelik bir grup, sonra 8 nesnelik bir grup olarak düşünmek sayıyı daha kolay anlamamızı sağlar.

Nesnelerin yeri değişse de nesne eklenip çıkarılmadıkça sayıları değişmez.

### Sıra Bildiren Sayılar

Sayılar bazen kaç tane olduğunu değil, bir kişinin ya da nesnenin kaçınıcı sırada bulunduğunu gösterir. Bu sayılara sıra bildiren sayılar denir.

Birinci 1, ikinci 2, üçüncü 3. şeklinde yazılır. Sayının sağına konulan nokta, sayının sıra bildirdiğini gösterir.

Bir sırada kimin önce, kimin sonra ve kimin iki kişi arasında olduğunu sıra sayılarını kullanarak anlatabiliriz.

**Örnek:** Yarışta Ece 1., Mert 2., Deniz 3. olmuşsa Mert, Ece'den sonra ve Deniz'den önce gelmiştir.



Sıra sayılarıyla 20'ye kadar olan sıraları gösterebiliriz.

## Çok, Az ve Eşit

İki çokluğu karşılaştırırken çok, daha çok, az, daha az ve eşit ifadelerini kullanırız.

Karşılaştırmayı gözümüzle tahmin edebilir, sonra nesneleri bire bir eşleyerek kontrol edebiliriz. Eşlemede bir grupta nesne artıyorsa o grup daha çoktur.

İki gruptaki her nesnenin bir eşi varsa ve hiç nesne artmıyorsa grupların miktarı eşittir.

10 sayısı iyi bir karşılaştırma noktasıdır. 7 nesne 10'dan az, 13 nesne 10'dan çok, 10 nesne ise 10'a eşittir.

**Örnek:** Bir sepette 6, diğesinde 9 elma varsa 9 elmalı sepette daha çok; 6 elmalı sepette daha az elma vardır.

## Ritmik Saymalar

Ritmik sayma, sayıları belirli bir düzene göre ileriye ya da geriye doğru söylemektir.

Birer ileri sayarken her adımda 1 ekleriz. Bu sayma 100'e kadar devam eder: 1, 2, 3, 4, 5, ...

- İkişer ileri sayma: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20.
- Beşer ileri sayma: 5, 10, 15, 20, 25, ... , 95, 100.

- Onar ileri sayma: 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.
- 20'den geriye birer sayarken 19, 18, 17 diye; ikişer sayarken 18, 16, 14, 12 diye devam ederiz.

Ritmik sayarken sayıların arasındaki değişmeyen farkı fark etmek, sıradaki sayıyı kolayca bulmamıza yardım eder.

### Sayı ve Şekil Örüntüleri

Belirli bir kurala göre devam eden sayı, renk ya da şekil dizilerine örüntü denir. Örüntünün kuralını bulursak sıradaki ögeyi de bulabiliriz.

Tekrar eden şekil örüntüsünde bir grup aynı sırayla yinelenir.

**Örnek:** kare – çember – kare – çember – ...

Artan sayı örüntüsünde sayılar aynı miktarda büyür.

**Örnek:** 2, 4, 6, 8, ... örüntüsünde her adımda 2 eklenir.

Azalan sayı örüntüsünde sayılar aynı miktarda küçülür.

**Örnek:** 20, 18, 16, 14, ... örüntüsünde her adımda 2 çıkarılır.

Örüntüyü devam ettirmeden önce ilk adımları karşılaştırır ve değişimin kuralını söyleriz. Kural değişmeden devam ettiği sürece eksik ögeyi bulabiliriz.



## Nesne Sayısını Tahmin Ediyorum

Tahmin etmek, bir çokluğun sayısını saymadan önce akla uygun bir değer söylemektir. Tahmin rastgele söylenen bir sayı değildir; gördüklerimizden yararlanırız.

5 ve 10 nesnelik gruplar bize iyi birer ipucu verir. Bir çokluk 10 nesnelik bir gruptan biraz az görünüyorsa tahminimizi 10'a yakın bir sayı seçerek yapabiliriz.

Dağınik nesneleri küçük gruplar hâlinde düşünmek de tahmini kolaylaştırır.

**Örnek:** İki tane 5'lik gruba benzeyen bir çokluğun 10'a yakın olduğunu düşünebiliriz.

Önce tahminimizi söyleriz, sonra nesneleri dikkatlice sayarız.

Tahminimiz ile gerçek sonucu karşılaştırırız.

Tahminimiz gerçek sonuçtan az, fazla ya da gerçek sonuca çok yakın olabilir. Her karşılaştırma bir sonraki tahminimizi geliştirmemize yardım eder.